

พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ในหญิงที่มาฝากครรภ์ที่ โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา

สุบิน ศิริสังข์ชัย *

โยธี ทองเป็นใหญ่ **

บทคัดย่อ สถานการณ์โรคเอดส์ในประเทศไทยเริ่มแพร่มาจากชายรักร่วมเพศและผู้ติดยาเสพติดมาสู่กลุ่มหญิงอาชีพพิเศษและชายที่มีเพศสัมพันธ์กับหญิงอาชีพพิเศษ และปัจจุบันนี้ปัญหาการติดเชื้อเอดส์จากการดาสุทการกพบได้มากขึ้น แสดงว่าปัญหาโรคเอดส์ได้ส่งผลกระทบต่อสถาบันที่เล็กที่สุดของสังคมไทย จึงทำการศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ในกลุ่มหญิงที่ตั้งครรภ์ โดยสำรวจหญิงที่มาฝากครรภ์ที่มีอายุระหว่าง 15-29 ปี ที่มาฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ระหว่าง 1 มิย.-15 กค. 2539

ผลการศึกษาพบว่า ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 273 ราย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (82.8%) มีอายุ 20-29 ปี ประมาณ 60% มีอาชีพใช้แรงงาน 86.5% มีสถานภาพสมรสแล้ว 89% เป็นการตั้งครรภ์เป็นการตั้งครรภ์ท้องที่ 2 หรือน้อยกว่า ประมาณ 90% อาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา นานที่สุดในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา พฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ที่สำคัญพบว่า 11 ราย (4%) มีเพศสัมพันธ์กับชายอื่นที่ไม่ใช่สามีโดยไม่มีการใช้ถุงยางอนามัย ซึ่งพบในกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมปลายหรือต่ำกว่า แต่ไม่พบความสัมพันธ์ในพฤติกรรมนี้กับกลุ่มอายุของตัวอย่าง มีการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก 7.7% การใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกพบว่าการใช้จะมีมากขึ้น ถ้าการศึกษาสูงขึ้น กลุ่มอาชีพเกษตรกรรมมีอัตราการใช้ถุงยางอนามัยต่ำที่สุด กลุ่มแม่บ้านและกลุ่มค้าขายมีอัตราการใช้ถุงยางอนามัยมากกว่ากลุ่มอื่น ไม่พบความสัมพันธ์ในพฤติกรรมนี้กับกลุ่มอายุของตัวอย่าง สำหรับการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับใครนั้นพบว่ามีการมีเพศสัมพันธ์กับชายที่รู้จักกันผิวเผินทั้งหมด 4 ราย (1.5%) ซึ่งทั้งหมดมีการศึกษาในระดับชั้นประถม ไม่พบความสัมพันธ์ในพฤติกรรมนี้กับกลุ่มอายุและอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งยังไม่พบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ทั้งสามนี้กับอายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก

นับจากรายงานโรคเอดส์ครั้งแรกที่ประเทศสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2524 เพียง 3 ปีหลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2527 ได้ตรวจพบผู้ป่วยโรคเอดส์รายแรกในเมืองไทยที่โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยในระยะแรกสถานการณ์โรคเอดส์พบในกลุ่มเสี่ยงเช่น ชายรักร่วมเพศ ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ที่ได้รับเลือดหรือผลิตภัณฑ์จากเลือด จากนั้นได้กระจายมาสู่กลุ่มหญิงอาชีพพิเศษและชายที่มีเพศสัมพันธ์กับหญิงอาชีพพิเศษ ในปี พ.ศ.2531 มีรายงานของเด็กที่คลอดจากแม่ที่มีแอนติบอดีต่อเชื้อเอดส์รายแรกใน

* นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเพชรบูรณ์

** แพทย์ โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา

ประเทศไทยที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์¹ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวนี้เป็นเครื่องบ่งชี้ว่าการลุกลามของโรคเอดส์ได้เข้าสู่สถาบันที่เล็กที่สุดของสังคมไทยแล้ว

สถานการณ์โรคเอดส์ในประเทศไทยจนถึง เมษายน 2539 พบผู้ป่วยเอดส์รวม 37,598 ราย เสียชีวิตแล้ว 10,400 ราย ผู้ติดเชื้อมีอาการ 15,798 ราย เสียชีวิต 1,792 ราย² สำหรับจังหวัดนครราชสีมาในช่วงเดียวกัน พบมีผู้ป่วยเอดส์ทั้งสิ้น 512 ราย เสียชีวิต 143 ราย ผู้ติดเชื้อมีอาการ 194 ราย เสียชีวิต 20 ราย² สำหรับโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ในปี พ.ศ. 2537 มีหญิงมีครรภ์มาฝากครรภ์ 6,621 ราย ตรวจพบผู้ติดเชื้อ 84 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.26³ จำนวนผู้ป่วยเอดส์ในกลุ่มอายุ 0-4 ปีของทั้งประเทศจนถึง เมษายน 2539 มีจำนวนถึงร้อยละ 5.68 ของผู้ป่วยทั้งหมด² และในปี 2538 โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมามีจำนวนทารกที่คลอดจากมารดาที่ติดเชื้อเอดส์ร้อยละ 1.0 (108/10746)

แนวโน้มการแพร่กระจายของโรคในประเทศไทยยังมีลักษณะที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลาอย่างไม่หยุดการติดเชื้อในหญิงที่ตั้งครรภ์อยู่ในสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วง รวมทั้งในระบบการเฝ้าระวัง พฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ในจังหวัด (sentinel surveillance) กลุ่มหญิงที่ตั้งครรภ์ก็เป็นกลุ่มเป้าหมายกลุ่มหนึ่ง⁴ ถ้าเราไม่มีความเข้าใจในพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ของหญิงในกลุ่มนี้ อาจจะทำให้ยากที่จะหยุดความสูญเสียไม่ให้เป็นไปมากกว่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแพร่จากแม่สู่บุตรจะทำให้เกิดความเสียหายอันประเมินค่าไม่ได้แก่สังคมไทย

จากการศึกษาของกองระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุขพบว่าร้อยละ 85 ของการติดเชื้อเอดส์ทั้งในหญิงและชายของประเทศไทยเกิดจากการมีพฤติกรรมทางด้านเพศสัมพันธ์ โดยกลุ่มอายุที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ทางเพศสัมพันธ์มากที่สุดจะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15-29 ปี คือในกลุ่มวัยรุ่นและวัยเริ่มเป็นผู้ใหญ่ และการได้มาของข้อมูลด้วยวิธีให้การออกแบบสอบถามหลังการอธิบายชี้แจงคำถามจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือในเกณฑ์ที่ดี⁴ ดังนั้นจึงได้ดำเนินการศึกษาพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ของหญิงกลุ่มอายุ 15-29 ปีที่มาฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมาเพื่อทราบถึงขนาดและลักษณะของพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ซึ่งจะนำมาใช้ประกอบการวางแผนดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ในกลุ่มหญิงที่มีครอบครัวแล้วและจะมีบุตรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อทราบถึงพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา

วิธีการศึกษา

ทำการศึกษาในหญิงกลุ่มอายุ 15-29 ปีที่มาฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ในช่วงเวลาระหว่าง 1 มิ.ย.-15 ก.ค. 2539 โดยการเลือกหญิงในกลุ่มอายุดังกล่าวที่สามารถอ่านออกและเขียนได้ จำนวน 300 ราย โดยการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากข้อมูลของการศึกษาที่ผ่านมาว่าหญิงที่มาฝากครรภ์จะมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่ใช่สามี 3.3% กำหนดให้ความแม่นยำ 95% คลาดเคลื่อน 2% ต้องการจำนวนตัวอย่าง 255 ราย

การเก็บตัวอย่างทำโดยวิธี simple random sampling หญิงที่มาฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา จากนั้นให้ตอบแบบสอบถามของกองระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข โดยตอบด้วยตนเองหลังจากฟังคำอธิบายและซักถามข้อสงสัยในการตอบแบบสอบถามแล้ว จากนั้นจึงนำมานับถักรวบรวมและวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติ chi-square โดยโปรแกรม Epi info version 6

ผลการศึกษา

หญิงที่มาฝากครรภ์ในช่วงเวลาระหว่าง 1 มิ.ย.-15 ก.ค. 2539 มีจำนวนทั้งหมด 1,521 ราย ได้ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 273 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.95

กลุ่มที่ศึกษาจำนวน 124 ราย (45.4%) มีช่วงอายุระหว่าง 20-24 ปี อาชีพของกลุ่มศึกษาพบว่าประมาณ 60% เป็นผู้ใช้แรงงาน (เกษตรกร โรงงานและรับจ้าง) มีแม่บ้านอยู่ 22% ส่วนใหญ่ของหญิง (86.5%) แต่งงานแล้วและอยู่ด้วยกันกับสามี แต่มี 7.7% ยังไม่ได้แต่งงานแต่อยู่ด้วยกัน 68.1% ของหญิงมีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีประมาณ 10% ที่มีการศึกษาในระดับมัธยมปลายหรือสูงกว่า ส่วนใหญ่ของหญิง (89.0%) เป็นการตั้งครรภ์ลำดับที่ 1 (54.2%) หรือ 2 (34.8%) และส่วนใหญ่ของหญิง (84.4%) พักอาศัยในจังหวัดนครราชสีมาในที่สุดในรอบปีที่ผ่านมา รายละเอียดของลักษณะกลุ่มตัวอย่างดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
15-19	47	17.2
20-24	124	45.4
25-29	102	37.4
อาชีพ		
แม่บ้าน	60	22.0
เกษตรกร	74	27.1
โรงงาน	2	0.7
ค้าขาย	21	7.7
รับจ้าง	97	35.6
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2	0.7
อื่นๆ	17	6.2
สถานภาพสมรส		
แต่งงานและอยู่ด้วยกัน	236	86.5
แต่งงานแต่แยกกันอยู่	8	2.9
ยังไม่แต่งงานแต่อยู่ด้วยกัน	21	7.7
อื่นๆ	8	2.9
ระดับการศึกษา		
ประถม	186	68.1
มัธยมต้น	46	16.9
มัธยมปลาย	20	7.3
อาชีวศึกษา	8	2.9
มหาวิทยาลัย	1	0.4
ไม่ตอบ	12	4.4
ลำดับครรภ์		
ครรภ์ที่ 1	148	54.2
ครรภ์ที่ 2	95	34.8
ครรภ์ที่ 3	24	8.8
ครรภ์ที่ 4 หรือมากกว่า	4	1.5
ไม่ตอบ	2	0.7

จังหวัดที่อาศัยนานที่สุดในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

จังหวัดนครราชสีมา	244	89.4
จังหวัดอื่นในภาคอีสาน	10	3.7
จังหวัดในภาคอื่น	17	6.2
ไม่ตอบ	2	0.7

เมื่อพิจารณาถึง พฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีของหญิงที่มาฝากครรภ์อันได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุน้อย การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับชายที่รู้จักกันอย่างผิวเผิน แฟน หรือคนรักหรือเพื่อน การใช้ถุงยางอนามัยในขณะมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก การร่วมเพศกับชายที่ไม่ใช่สามี การเคยมีอาการที่สงสัยว่าติดภาวะโรคหลังการมีเพศสัมพันธ์ในรอบปีที่ผ่านมา การมีเพศสัมพันธ์เพื่อแลกกับการตอบแทนด้วยเงินหรือสิ่งของ จากตารางที่ 2 จะเห็นว่า ประมาณ 70% มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 20 ปีหรือน้อยกว่า และประมาณ 30% มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 17 ปีหรือน้อยกว่า มีเพียง 1.5% (4/273) เท่านั้นที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับชายที่ ที่รู้จักกันอย่างผิวเผิน โดยในจำนวนนี้ไม่มีการใช้ถุงยางอนามัย ส่วนใหญ่ (94.1%) จะมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับสามี มี 4% (11/273) ของหญิงที่มาฝากครรภ์รายงานว่ามีเพศสัมพันธ์กับชายอื่นที่ไม่ใช่สามีโดยไม่มีการใช้ถุงยางอนามัยจำนวนเดียวกัน (4%) หญิงที่มาฝากครรภ์รายงานว่ามีเพศสัมพันธ์กับชายทั้งหมด 2 คนในปีที่ผ่านมา มี 2.9% (8/273) รายงานว่าเคยมีอาการหรือสงสัยว่าติดภาวะโรคภายหลังการร่วมเพศ แต่มีเพียง 1 รายในจำนวนนี้เท่านั้นที่รายงานว่ามีเพศสัมพันธ์กับชายอื่นที่ไม่ใช่สามีด้วย มี 1 รายในจำนวน 273 รายเท่านั้นที่รายงานว่าเคยยอมมีเพศสัมพันธ์เพื่อแลกกับสิ่งตอบแทน

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก		
14	1	0.4
15	10	3.7
16	15	5.5
17	49	17.9
18	46	16.8
19	31	11.4
20	35	12.8
>20	73	26.7
ไม่ตอบ	13	4.8
ผู้ชายที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยกันครั้งแรก		
ผู้ชายที่รู้จักกันผิวเผิน	4	1.5
แฟน/คนรัก/เพื่อน	11	4.0
สามี	257	94.1
อื่นๆ	1	0.4

การใช้ถุงยางอนามัยในขณะที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก

ใช้	21	7.7
ไม่ใช้	248	90.8
จำไม่ได้	4	1.5

การร่วมเพศกับผู้ชายทั้งหมดกี่คนในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

1 คน	262	96.0
2 คน	11	4.0

การร่วมเพศกับชายที่ไม่ใช่สามีในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

เคย	11	4.0
ไม่เคย	262	96.0

การเคยมีอาการสงสัยว่าติดการโรคภายหลังมีเพศสัมพันธ์ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

เคย	8	2.9
ไม่เคย	250	91.6
ไม่ตอบ	15	5.5

การมีเพศสัมพันธ์ เพื่อแลกกับการตอบแทนด้วยเงินหรือสิ่งของ

เคย	1	0.4
ไม่เคย	256	93.8
ไม่ตอบ	16	5.9

เมื่อพิจารณาปัจจัยต่างๆที่บ่งชี้ถึงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีทางเพศสัมพันธ์กับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

การมีเพศสัมพันธ์กับชายอื่นที่ไม่ใช่สามี กับ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา จะมีความสัมพันธ์ดังในตารางที่ 3 พบ 7 รายใน 11 รายที่มีอาชีพใช้แรงงาน (เกษตรกรรม โรงงาน และรับจ้าง) และ 10 รายใน 11 รายมีการศึกษาชั้นมัธยมต้นหรือต่ำกว่า แต่ไม่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในลักษณะต่างๆของกลุ่มตัวอย่างกับการมีเพศสัมพันธ์กับชายอื่นที่ไม่ใช่สามี

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์กับชายอื่นที่ไม่ใช่สามีจำแนกตาม อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา

ลักษณะต่างๆ	เพศสัมพันธ์กับชายอื่น	
อายุ	เคย(%)	ไม่เคย(%)
15-19	3(6.4)	44(93.6)
20-24	3(2.4)	121(97.6)
25-29	5(4.9)	97(95.1)
อาชีพ		
แม่บ้าน	3(5.0)	57(95.0)
เกษตรกรรม	2(2.7)	72(97.3)
โรงงาน	0	2(100)
ค้าขาย	0	21(100)
รับจ้าง	5(5.2)	92(94.8)
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0	2(100)
อื่นๆ	1(5.9)	16(94.1)

ระดับการศึกษา

ประถม	8(4.3)	178(95.7)
มัธยมต้น	2(4.3)	44(95.7)
มัธยมปลาย	0	20(100)
อาชีวศึกษา	0	8(100)
มหาวิทยาลัย	0	1(100)
ไม่ตอบ	1(8.3)	11(91.7)

การใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา จะมีความสัมพันธ์ดังในตารางที่ 4 มีการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์แรกมากขึ้นถ้ามีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น แต่ไม่พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในลักษณะต่างๆของกลุ่มตัวอย่างกับการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์แรก

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก จำแนกตาม อายุ อาชีพและระดับการศึกษา

ลักษณะต่างๆ	การใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์แรก		
อายุ	ใช้(%)	ไม่ใช้(%)	จำไม่ได้(%)
15-19	2(4.3)	43(91.5)	2(4.3)
20-24	11(8.9)	112(90.3)	1(0.8)
25-29	8(7.8)	93(91.2)	1(1.0)
อาชีพ			
แม่บ้าน	9(15.0)	51(85.0)	0(0.0)
เกษตรกร	2(2.7)	70(94.6)	2(2.7)
โรงงาน	0(0.0)	2(100)	0(0.0)
ค้าขาย	3(14.3)	18(85.7)	0(0.0)
รับจ้าง	7(7.2)	89(91.8)	1(1.0)
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0(0.0)	2(100)	0(0.0)
อื่นๆ	0(0.0)	16(94.1)	1(5.9)
ระดับการศึกษา			
ประถม	10(5.4)	172(92.5)	4(2.2)
มัธยมต้น	3(6.5)	43(93.5)	0(0.0)
มัธยมปลาย	4(20.0)	16(80.0)	0(0.0)
อาชีวศึกษา	2(25.0)	6(75.0)	0(0.0)
มหาวิทยาลัย	1(100)	0(0.0)	0(0.0)
ไม่ตอบ	1(8.3)	11(91.7)	0(0.0)

การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับใคร ระหว่าง ผู้ชายที่รู้จักผิวเผิน แฟนหรือคนรักและสามี กับ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา จะมีความสัมพันธ์ดังในตารางที่ 5 ไม่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในลักษณะต่างๆของกลุ่มตัวอย่างกับการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับใคร ระหว่าง ผู้ชายที่รู้จักผิวเผิน แฟนหรือคนรักและสามี

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับบุคคลประเภทต่างๆ จำแนกตาม อายุ อาชีพและระดับการศึกษา

ลักษณะต่างๆ	เพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับ		
	รู้จักผิวเผิน(%)	แฟนหรือคนรัก(%)	สามี(%)
อายุ			
15-19	1(2.1)	2(4.3)	44(93.6)
20-24	2(1.6)	6(4.9)	115(93.5)
25-29	1(1.0)	3(2.9)	98(96.1)
อาชีพ			
แม่บ้าน	0(0.0)	4(6.8)	55(93.2)
เกษตรกร	2(2.7)	1(1.4)	71(95.9)
โรงงาน	0(0.0)	0(0.0)	2(100)
ค้าขาย	1(4.8)	2(9.5)	18(85.7)
รับจ้าง	1(1.0)	3(3.1)	93(95.9)
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0(0.0)	0(0.0)	2(100)
อื่นๆ	0(0.0)	1(5.9)	16(94.1)
ระดับการศึกษา			
ประถม	4(2.2)	5(2.7)	176(95.1)
มัธยมต้น	0(0.0)	1(2.2)	45(97.8)
มัธยมปลาย	0(0.0)	3(15.0)	17(85.0)
อาชีวศึกษา	0(0.0)	0(0.0)	8(100)
มหาวิทยาลัย	0(0.0)	1(100)	0(0.0)
ไม่ตอบ	0(0.0)	1(8.3)	11(91.7)

วิจารณ์

จากการศึกษาในกลุ่มหญิงที่มาฝากครรภ์ เพื่อการเฝ้าระวัง และสังเกตแนวโน้มทางพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุ 20-29 ปีเป็นส่วนใหญ่ (82.8%) ประมาณ 60% มีอาชีพใช้แรงงาน 86.5% มีสถานภาพสมรสแล้ว 89% เป็นการตั้งครรภ์เป็นการตั้งครรภ์ท้องที่ 2 หรือน้อยกว่า โดยประมาณ 90% อาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมาจนถึงที่สุดในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ซึ่งจากลักษณะดังกล่าวกลุ่มตัวอย่างนี้น่าจะเป็นตัวแทนของกลุ่มหญิงที่มาฝากครรภ์ในโรงพยาบาลของรัฐของจังหวัดนครราชสีมาได้

พฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ที่สำคัญพบว่า 11 รายมีเพศสัมพันธ์กับชายอื่นที่ไม่ใช่สามีโดยไม่มีการใช้ถุงยางอนามัย ถึงแม้ว่าจะพบในกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมต้นหรือต่ำกว่า แต่ไม่พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ชัดเจนระหว่างการมีเพศสัมพันธ์กับชายอื่นที่ไม่ใช่สามีกับระดับการศึกษา ไม่พบความสัมพันธ์ในพฤติกรรมนี้กับกลุ่มอายุ สำหรับความสัมพันธ์กับกลุ่มอาชีพไม่ชัดเจนเนื่องจากจำนวนตัวอย่างในกลุ่มอาชีพค้าขายและรับราชการน้อยเกินกว่าที่จะสรุปได้ แต่พบว่ากลุ่มแม่บ้านและกลุ่มรับจ้างมีอัตราใกล้เคียงกันโดยที่มากกว่ากลุ่มอาชีพเกษตรกรรม และเช่นเดียวกัน การใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกพบว่าการใช้จะมากขึ้น ถ้าการศึกษาสูงขึ้น แต่ไม่พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ชัดเจนระหว่างการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับระดับการศึกษา กลุ่มอาชีพเกษตรกรรมมีอัตราการใช้ต่ำที่สุด กลุ่มแม่บ้านและกลุ่มค้าขายมีอัตราการใช้ถุงยางอนามัยมากกว่ากลุ่มอื่น ไม่พบความสัมพันธ์ในพฤติกรรมนี้กับกลุ่มอายุ สำหรับการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับใครนั้นพบว่าการมีเพศสัมพันธ์กับชายที่รู้จักกันผิวเผินทั้งหมด 4 รายมีระดับการศึกษาในชั้นประถมเท่านั้น ไม่มีในระดับการศึกษาอื่น แต่ไม่พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ชัดเจน ไม่พบความสัมพันธ์ในพฤติกรรมนี้กับกลุ่มอายุและอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งยังไม่พบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมเสี่ยงทั้งสามกับอายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก

จำนวนของหญิงที่มาฝากครรภ์ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงในกลุ่มตัวอย่างนี้มีเพียง 1.5%(4 ราย) ที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับชายที่รู้จักผิวเผิน 4%(11 ราย) ที่มีเพศสัมพันธ์กับชายอื่นที่ไม่ใช่สามี ซึ่งเมื่อเทียบกับอัตราของประเทศของหญิงที่มาฝากครรภ์และมีเพศสัมพันธ์กับชายอื่นที่ไม่ใช่สามีในปี 2538 ซึ่งค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32% (โดยมีค่าระหว่าง 1.6% ถึง 5.8%) และของโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมาในปี 2538 ซึ่งเท่ากับ 3.32%(9/271) จะเห็นว่ามีอัตราที่ใกล้เคียงกันไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัดและไม่แตกต่างกันมากระหว่างจังหวัดต่างๆ ดังนั้นการเฝ้าระวังพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ของหญิงที่มาฝากครรภ์ จึงอาจจะสามารถปรับระยะห่างหรือจำนวนจังหวัดที่เฝ้าระวังในพฤติกรรมเสี่ยงให้เหมาะสมขึ้น

เมื่อเทียบกับพฤติกรรมเสี่ยงของกลุ่มคนงานหญิงในจังหวัดเฝ้าระวังทั่วประเทศ ที่ศึกษาเมื่อปี พ.ศ. 2538 พบว่าคนงานหญิงจะมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับชายที่รู้จักผิวเผิน เป็นค่าเฉลี่ย 15.67 (โดยมีค่าระหว่าง 6.83% ถึง 28.24%) และมีเพศสัมพันธ์กับชายหลายคน เป็นค่าเฉลี่ย 5.33 (โดยมีค่าระหว่าง 0.79% ถึง 50.58%) และถ้าเทียบกับอัตราการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับหญิงบริการของคนงานชายในจังหวัดเฝ้าระวังทั่วประเทศ ในปี 2538 ซึ่งค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.82% (โดยมีค่าระหว่าง 11.46 ถึง 40.44%)⁵ จะพบว่ามี ความแตกต่างที่เห็นได้ชัดและแสดงว่ากลุ่มคนงานหญิงและชายเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์มากกว่า จึงต้องให้ความสำคัญในการเฝ้าระวังและต้องหาวิธีการที่จะลดพฤติกรรมเสี่ยงหรือป้องกันการติดเชื้อเอดส์ในกลุ่มดังกล่าว

จากการศึกษาที่จังหวัดเชียงใหม่ถึงปัจจัยเสี่ยงในการติดเชื้อเอดส์ของหญิงที่มาฝากครรภ์สาเหตุสำคัญเนื่องมาจากการติดเชื้อจากสามีและการที่มีประวัติประกอบอาชีพหญิงขายบริการ⁶ และจากการที่มีอัตราของพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ที่ต่ำจึงทำให้สรุปได้ว่าพฤติกรรมเสี่ยงของหญิงที่มาฝากครรภ์ในการศึกษารุ่นนี้ยังไม่เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการติดเชื้อเอดส์ในมารดาและบุตร และแม้ว่าปัญหาพฤติกรรมจะมีส่วนเป็นปัจจัยในการติดเชื้อ จากการศึกษาที่พอจะบอกแนวโน้มของกลุ่มหญิงที่มาฝากครรภ์ที่มีระดับการศึกษาต่ำจะเป็นกลุ่มเสี่ยงที่ควรให้ความสำคัญในการป้องกัน

เอกสารอ้างอิง

1. อุษา ทิสยากร. โรคเอดส์ในเด็ก. ใน: อุษา ทิสยากร, จุล ทิสยากร(บรรณาธิการ). กุมารเวชศาสตร์ เขตร้อน. กรุงเทพฯ. บริษัท ดีไซน์ จำกัด. 2536: 99-117
2. กองระบาดวิทยา. สรุปสถานการณ์โรคเอดส์ถึงวันที่ 30 เมษายน 2539. รายงานการเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์. 2539:27; S37-56
3. โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา. สรุปข้อมูลผู้มารับบริการที่เกี่ยวข้องกับโรคเอดส์. เอกสารโรเนียว 2539
4. กองระบาดวิทยา. การสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในจังหวัด. เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ การเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในจังหวัดเป้าหมาย 2539
5. กองระบาดวิทยา. การสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในจังหวัด พ.ศ. 2538 เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ การเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีใน จังหวัดเป้าหมาย 2539
6. สมบูรณ์ศักดิ์ ญาณไพศาล. แนวโน้มและปัจจัยที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในสตรีตั้งครรภ์ที่มารับบริการฝากครรภ์ ณ โรงพยาบาลศูนย์เชียงใหม่รายประชากรุเคราะห์. วารสารโรคติดต่อ 2536:19;117-122

Abstract : HIV Risk Sexual Behavior of Pregnant Women at ANC Clinic, Maharat Nakhon Ratchasima Hospital

AIDS epidemic in Thailand has extended from homosexual group and intravenous-drug user group to families, the smallest unit of society, and babies. The HIV risk sexual behavior of pregnant women (aged 15-29 years) who attended ANC clinic at Maharat Nakhon Ratchasima Hospital during 1 June to 15 July 1996 were studied.

Among 273 pregnant women, 82.8% were in the age-group 20-29 years and 60% were unskilled labor. 86.5% of samples have been married. Among 89% of pregnant women were the second pregnancy. The residence of 90% of the study group were Nakhon Ratchasima Province. The HIV risk sexual behaviors of the study group revealed that 11 pregnant women (4%) reported extramarital sex without condom. Their educational level were secondary school or less. There were no relation between agegroup and extramarital sex. The number of the first sexual intercourse with condom were only 7.7% of the study group. The ratio of condom-use were high in the high educational level groups. The least condom-use group were farmer. There were no relation between age-group and the first sexual intercourse with condom. The number of having first sexual intercourse with acquaintance were only 4% of the study group. Their educational level were primary school. There were no relation between age-group, career and having first sexual intercourse with acquaintance.

อภินันทนาการ

จาก

บริษัท สมิธแอนด์เนฟฟิว จำกัด

344/3 ซอยโรงเรียนญี่ปุ่น ถนนพระราม 9 แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง
กรุงเทพมหานคร 10320 โทร. 7196221-7, 7196229 โทรสาร (FAX) 7196220

ผู้แทนจำหน่ายเครื่องมือแพทย์ของ SMITH & NEPHEW GROUPS.

SMITH & NEPHEW ORTHOPEDICS (RICHARDS)

- TC-100 Implants (Bone Screws & Plates)
- Russell-Taylor Interlocking Nail System.
- ILIZAROV, HEX-FIX External Fixation System.
- GENESIS. Total Knee Replacement System
- Total Hip Prosthesis (Cemented & Non-Cement)

SMITH & NEPHEW ENDOSCOPY. (DYONICS & ACUFEX)

- Arthroscope, Laparoscope, Hysteroscope & Accessories.
- Light source (Xenon & Metal Halide) Digital Video Camera
- Monitor & Accessories.
- Shaver System, Fluid Management System
- Manual instrument for M.I.S.

SMITH & NEPHEW ENT (RICHARDS)

KINETEC - CPM MACHINE

Smith + Nephew

Leadership in Worldwide Healthcare